

Maksuttoman ehkäisyn pilotointi alle 25-vuotiaille nuorille osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Pohjanmaalla -hanketta

Aluehallitus 12.12.2022 § 216
2985/00.02.01.00/2022

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: hankejohtaja Susanne Strömfors apuhelinnumero: 040 1676638,
etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtiorahoitteisessa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Pohjanmaalla -hankkeessa toteutetaan vuoden 2023 aikana maksuttoman ehkäisyn kokeilu alle 25-vuotiaille. Kokeilun tavoitteena on ehkäisypalvelujen yhdenmukaisuus, tasavertaisuus, saavutettavuus ja potilasturvallisuus. Tarkoituksena on järjestää kattavat ehkäisypalvelut, jotka sisältävät seksuaaliterveyttä edistävän neuvonnan sekä sukupuolitautilien ja ei-toivottujen raskauksien ehkäisyn.

Osassa Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntia nuorille on tarjottu aikaisemmin ilmaisia ehkäisyvälineitä paikallisten päätösten perusteella. Nykytilanteessa ilmaisten ehkäisyvälineiden jakelun toteutuksessa on eroja. Pietarsaaren alue, Maalathi-Korsnäs, Kristiinankaupunki ja Kruunupyö (kuuluu Pohjanmaan hyvinvointialueeseen 1.1.2023 lukien) tarjoavat ilmaisia ehkäisyvälineitä alle 25-vuotiaille. Mustasaari ja Vöyri tarjoavat ilmaisia ehkäisyvälineitä alle 20-vuotiaille. Vaasa, Laihia, Närpiö ja Kaskinen eivät tarjoa nuorille ilmaisia ehkäisyvälineitä kolmea ensimmäistä kuukautta lukuun ottamatta. Kokeilussa ehkäisyvälineitä voidaan kustantaa valtionavustuksella niillä alueilla, joilla ei ole aikaisemmin toteutettu maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Maksuttoman ehkäisyn kokeilussa kaikilla alle 25-vuotiaille sukupuolesta riippumatta on saatavilla kaikki ehkäisyvälineet: kierukat, kapselit, laastarit, renkaat, e-pillarit, minipillerit, kondomit ja suuseksisuoja. Ehkäisyneuvontaan perehtyneet ammattilaiset opastavat nuoria oikean ehkäisymenetelmän valinnassa. Ehkäisyvälineet valitaan Pohjanmaan hyvinvointialueelle jo hankittujen ehkäisyvälineiden puitteissa. Henkilöstö saa kokeilun kautta ehkäisyyn ja seksuaaliterveyteen liittyvää koulutusta. Näitä koulutuksia tarjotaan vuoden 2023 aikana.

Hankkeen puitteissa laaditaan koko hyvinvointialueen yhteiset ehkäisy- ja seksuaaliterveyden neuvonnan linjaukset, joiden ohjausasiakirjoina käytetään yhteisiä prosesseja, laatuhjeita ja toimintamalleja. Myös ehkäisyneuvontapalvelujen saavutettavuutta kehitetään suunnittelemalla sähköisten palvelujen käytön laajentamista, mm. sähköistä ajanvarausta ja nuorten chat-toimintaa.

Maksuttoman ehkäisyn kustannukset on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa siltä osin kuin sitä on tarjottu aikaisemmin. Yhteisten toimintamallien kehittämisen, koulutuksen ja myös palvelun piiriin tulevien nuorten ehkäisyvälineiden kustannukset korvataan pilottivaiheessa kokonaan hankevaroilla.

Ilmaisen ehkäisyn kokeilu päätetään ja arvioidaan vuoden 2023 lopussa. Vuoden 2024 toiminnan suunnittelun ja talousarviotyön yhteydessä on päätettävä, miten Pohjanmaan hyvinvointialueella järjestetään tasavertaiset ja yhdenmukaiset ehkäisypalvelut tulevaisuudessa.

Sektorijohtaja, lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

Ehdottaa, että hallitus päättää, että vuoden 2023 aikana pilotoidaan alle 25-vuotiaiden nuorten maksuton ehkäisy osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Pohjanmaalla -hanketta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.